

Filosofie pro ne-filosofy

Každý filosofující myslitel musí mít trvale na mysli, že je vázán dvojitým typem povinností: na prvním místě je asi zapotřebí uvést závazek vůči druhým lidem, neboť každý člověk se potřebuje orientovat jak ve svém životě, tak ve světě (neboť v tomto světě právě žije); a hned potom, ale nikoli jako cosi druhého a tím eo ipso druhořadého či vedlejšího, je třeba poukázat na to, jaké požadavky si sám na sebe musí klást jako filosofující (a teprve od těch jakožto primárních norem mohou být – lépe či méně dobře, dokonce někdy hůře – odvozovány požadavky a normy v dané době dané společnosti, včetně společenství filosofů, nějak platné a dodržované). Konkrétně pak z toho vyplývá, že každý „pravdu milující“ myslitel musí sám sebe chápat jako prostředníka mezi „ryzí nepředmětností“, platnou zajisté pro všechny, ale vždy konkrétně, tudíž hic et nunc také a hlavně pro něho samého, na jedné straně a mezi společenstvím lidí, s nimiž je nebo může (a má) být v kontaktu a o nichž ví, že právě jeho prostřednictvím mají nanejvýš zapotřebí, a to i když si toho sami nejsou náležitě vědomi. Musí tedy dělat vše, aby se sám filosoficky náležitě orientoval, a pak musí také dělat vše, aby výsledky svého filosofování dokázal předat dalším, a to nejen těm, kdo sami také filosofují, ale i těm, kteří se musí ve svém životě i ve světě aspoň trochu orientovat, i když – ať už z jakýchkoli důvodů či příčin – sami nefilosofují, by filosofovat nemohou a snad ani nechtějí. Pokud si tohle ten, kdo usilovně filosofuje (a má k tomu onu potřebnou „scholé“, což také náleží k oné části jeho odpovědnosti vůči svému okolí, vůči společenství lidí) náležitě uvědomí, musí mu být naprosto jasné, že ti druzí nepotřebují a ani nemohou potřebovat žádné pouhé popularizace, žádné zestručněné přehledy filosofické problematiky ani přehledné dějiny filosofie jako jakéhosi tradičního oboru, jimiž by se snad trochu vyzbrojil do svého každodenního života.

(Písek, 140714-2.)